

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniæ Agrippinæ, 1653

Art. I. Triclinium. Refectorium. Cænaculum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

SERMO III.

DOMVS SAPIENTIAE.

Sensu Grammatico, Litterali, Historico,

TRICLINIUM.

Sapientia edificavit sibi Domum: excidit columnas septem
Proverb. IX, 1.

ARTICULUS I.

TRICLINIUM. REFECTORIUM. COENACULUM.

 T DOMUS, quam aedificasse dicitur SAPIENTIA, habeatur exacta notitia, necessario examinandum est, quid per Domum Sapien-
tia intelligatur? Sic enim ad quaestionem, An sit? & Ubi sit? si alicubi est, atque Ubi extrui debeat; si fortasse in alicujus fundo nondum sit erecta, facilius, & sine ambagibus respondebitur. Sunt autem variae diversorum Sapientum de hac Domo sententiae, quas compendio referam, ut ad illam, quam uberius declarabo deinceps pronior fiat aditus Principio itaque, si litteram spectemus, sive sensum litteralem, qui fundamentum esse debet reliquorum subsequantium, haud male sentiunt, qui arbitrantur, GRAMMATICAE, sive litteraliter, DOMUM SAPIENTIAE designare, non integrum aliquod aedificium, suis cum contignationibus, aulis, cubiculis, cellis, conclavibus, horreis, similibusque receptaculis, quae juncta parietibus, sub uno tecto DOMUS La-

Prima Pars.

H

ti-

tinis dicuntur, vel *Ædes*, sed certam quandam ædium partem. Quam verò illam? Quæ sumendo cibo, & celebrando convivio destinata, olim *Triclinium* dicebatur à tribus discubitoriis lectis mensam cingentibus, ita, stratori pueroque à poculis quartum mensæ latus esse liberum, ac reliquum: nunc, à reficiendo cibus corporis *Refectorium* nominatur apud Religiosos. In eo ferè tres mensæ sternuntur, vel, si plures, tria tantum domus latera occupant, Ita que sensus est: *Sapientia edificavit sibi Domum*, id est, aprivit amplissimum *Triclinium*, ad instituendum lautissimum convivium, ad quod sibi dedit devotosque asseclas, ac suis studiosos invitet, ut in eo sicut nempe *Sapientiæ ferculis*, quæ sunt dogmata, monita, præcepta benè vivendi, & salutis consequenda auditores suos erudiat, hospitesque exhilaret cum festu.

QVIA enim paullò ante Salomò, quod observat *Ceteranus*, & *Jansenius*, descripserat illecebras ac domum convivii, à meretrice, id est lasciviâ, seu voluptate apparatus, ad quam illa juvenem nitidum & ingeniosum invitavit, ut perverteret, ac in exitium præcipitaret, idcirco ut eidem benè consulat, & abductum à fallacissimæ meretriculæ Voluptatis deliciis, transferat ad studium *Sapientiæ*, inducit *Sapientiam* adornantem aliud *Triclinium*, & instituta comparatione, *Triclinio* ac convivio Voluptatis opponit, & anteponit *Domum* convivii, ut *Triclinium* à *Sapientia* extractum, veris que institutum deliciis. Sequitur invitatio, non unius tantum illius *Juvenis*, sed omnium illi similium. Nam mox mittit ancillas suas, ut vocaret ad arcem & ad mœnia Civitatis quam *Sapientia* inhabitat. *Si quis est parvulus veniat ad me, Et insipientibus loquuta est. Venite, comedite panem meum, bibite vinum, quod miscui vobis. Relinquitte infantiam & viri-*

bulate per vias prudentie, Quibus omnes conatur à meretrice Voluptate avocare, & ad sui amorem, studiumque ac per hoc ad animæ salutem procurandam, verarum cultu virtutum, traducere. Accedit, quod Salomon toto illo libro Proverbiorum Sapientiam inducat, per fictionem personæ Oratoribus usitatam, differentem coram suis graviter simul ac jucunde, de omni pene virtutum argumento, parabolice, ænigmaticè, allegorice. Quo circa, ut tot dissertationum initium venustè daret, commodius facere non potuit, quàm designare locum, eumque delineare, ac depingere, in quo illæ sunt habitæ.

ARTICULUS II.

DISSERTATIONES CONVIVIALES.

Mos Hebræorum in Tricliniis convivando differere, moraliter, parabolicè, ænigmaticè.

OBSERVO. Solitos fuisse Hebræos à majoribus suis in lege DEI versatis benè eruditos, convivia sua condire, non inanibus fabulamentis, non scurrilibus sarcasmis, non absencium detractionibus, non mutuis præsentium insectationibus, non verborum pugnis, aut verberum: non murmurationibus de præsentium rerum statu, non querelis de Imperatore, Rege, Principe aut Magistratu civili, vel Ecclesiastico, non infamationibus hominum DEO Sacrorum, non criminum, quæ audita de aliis, vel visa narrationibus, non priorum, sive veterum, sive fictorum gloriationibus: non inconditis clamoribus, velut puerorum, non immodicis cachinnis, ut insanientium, non acerbis concertationibus, tanquam